

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«АГРОНОМІЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності Н1 Агрономія
галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина»

Кваліфікація: доктор філософії

ВСТУП 2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХДАЕУ
(протокол № 13 від «04» червня 2026 р.)
(зі змінами протокол № 15 від «10» липня 2026 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «31» серпня 2026 р.

Ректор ХДАЕУ
Юрій КИРИЛОВ
Наказ №20/ОД від «04» червня 2026 р.
(зі змінами наказ №26 ОД від «10» липня 2026р.)

Кропивницький – 2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«АГРОНОМІЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

зі спеціальності Н1 Агрономія

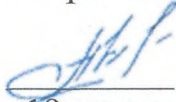
галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

кваліфікація – доктор філософії

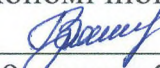
Освітньо-наукова програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

РОЗРОБЛЕНО:

Гарант
освітньо-наукової програми
«Агрономія»

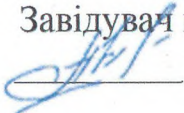
 Олександр АВЕРЧЕВ
«19» травня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

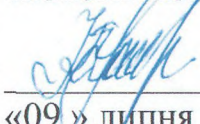
Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної роботи
Херсонського державного аграрно-
економічного університету
 Вікторія ГРАНОВСЬКА
«09» липня 2026 р.

Випусковою кафедрою
землеробства

Протокол № 15
від «19» травня 2026 р.

Завідувач кафедри
 Олександр АВЕРЧЕВ

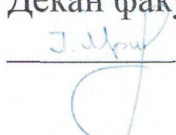
Начальник
навчально-методичного відділу
Херсонського державного аграрно-
економічного університету

 Олена КАН
«09» липня 2026 р.

РЕКОМЕНДОВАНО:

вченою радою агрономічного
факультету

Протокол № 8
від «29» травня 2026 р.

Декан факультету
 Іван МРИНСЬКИЙ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності Н1 Агрономія є нормативним документом з підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, який містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно Стандарту вищої освіти України від 29.12.2021 р. №1458 на основі попередньої ОПП, затвердженої Вченою радою університету від 28.03.2024 р. (протокол №7), постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 № 1625 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Освітньо-наукову програму розроблено робочою групою у складі:

Гарант освітньо-наукової програми:

Аверчев Олександр Володимирович – доктор сільськогосподарських наук, професор

Члени робочої групи:

Жуйков Олександр Геннадійович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри землеробства;

Марковська Олена Євгеніївна – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ботаніки та захисту рослин;

Лавренко Сергій Олегович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, проректор;

Шепель Андрій Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва та агроінженерії;

Йосипенко Ігор Васильович – заступник директора СГП ТОВ «Злато Таврії», голова ради роботодавців агрономічного факультету;

Ревтьо Микола Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, менеджер з демонстраційних досліджень ТОВ «Байер», заступник голови Ради роботодавців агрономічного факультету ХДАЕУ;

Коломієць Михайло Романович – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії денної форми навчання спеціальності Н1 Агрономія.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітньо-наукова програма (ОНП) – система освітніх компонентів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в межах спеціальності Н1 Агрономія, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які здійснюють навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Знання – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні).

Кваліфікація – сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи провадити професійну та подальшу навчальну діяльність.

Комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, що набуваються у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Уміння/навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання (вирішення) проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів).

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам зацікавлених сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Третій (освітньо-науковий) рівень має передбачати здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

На підставі цих положень прийнята (за термінологією Закону України «Про вищу освіту») така структура освітньої програми:

- обсяг та термін навчання докторів філософії;
- загальні компетенції;
- фахові компетенції;

- професійні компетентності за спеціальністю;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-наукова програма використовується для:

- проведення ліцензійної та акредитаційних експертиз на провадження освітньої діяльності зі спеціальності Н1 Агрономія за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів здобувачів;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- атестації здобувачів докторів філософії спеціальності Н1 «Агрономія»;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів вищої освіти.

Користувачі освітньо-наукової програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Херсонському державному аграрно-економічному університеті;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку докторів філософії (PhD) Н1 Агрономія;
- приймальна комісія Херсонського державного аграрно-економічного університету.

2. ПОЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому документі використані наступні позначення та скорочення:

- ЄКТС** (European Credit Transfer and Accumulation System) – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система;
- ОНП** – освітньо-наукова програма;
- ОК** – позначення обов'язкової компоненти освітньо-наукової програми;
- ВК** – позначення вибіркової компоненти освітньо-наукової програми;
- ІК** – позначення інтегральної компетентності;
- ФК** – позначення фахової компетентності;
- ПРН** – позначення програмних результатів навчання;
- НРК** – національна рамка кваліфікацій України.

3. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ Н1 АГРОНОМІЯ

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний аграрно-економічний університет, кафедра землеробства
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (PhD).
Галузь знань	Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність	Н1 Агрономія
Форми здобуття освіти	Очна (денна, вечірня).
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з агрономії
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» Спеціальність – Н1 Агрономія
Офіційна назва ОНП	Освітньо-наукова програма «Агрономія» третього рівня вищої освіти зі спеціальності Н1 Агрономія галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Тип диплому та обсяг ОНП	Диплом доктора філософії; перший науковий ступінь; 240 кредитів ЄКТС, у тому числі освітня складова – 60 кредитів ЄКТС.
Форма здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них	Форма здобуття освіти – інституційна (очна (денна)). Розрахунковий строк виконання освітньої програми за очною (денною) формою здобуття освіти 4 роки.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію №687 від 16.10.2020 р., термін дії – до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень, НРК України – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії ОНП	До завершення повного циклу навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОНП	http://www.ksau.kherson.ua/
2 – Мета ОНП	
Підготовка нової генерації висококваліфікованих, інтегрованих у світовий науковий простір науковців і науково-педагогічних працівників зі спеціальності Н1 Агрономія, які досконало володіють методикою дослідної справи, мають здатність провадити самостійну	

науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність на засадах оволодіння системою компетентностей, що дозволить їм бути логічно включеними у світовий інформаційний, дослідницький та професійний простір.	
3 – Характеристика ОНП	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина», спеціальність – Н1 Агрономія. Об'єкти вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур. Цілі навчання: підготовка фахівців з агрономії, здатних розв'язувати комплексні проблеми у сфері агрономії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: поняття, концепції, принципи природничих наук та їх використання для отримання високих і сталих урожаїв сільськогосподарських культур. Методи, методики та технології: лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, методи комп'ютерного моделювання, сучасні інформаційні технології. Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування, інструменти та спеціалізоване програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії.
Обсяг ОНП	Освітня складова програми. Загальний обсяг освітньої складової даної програми складає 60 кредитів ЄКТС, у тому числі: ➤ дисципліни циклу загальнонаукової підготовки (аспірантський дослідницький семінар, методи і організація досліджень в агрономії, розробка дисертаційного проєкту, філософія науки та академічна етика) – 15 кредитів ЄКТС (25%); ➤ дисципліни циклу мовної підготовки (наукова іноземна мова) – 8 кредитів ЄКТС (13%); ➤ дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки (інформаційні системи та комп'ютерні технології у науковій діяльності, організація управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності, педагогіка та психологія вищої школи, сучасні системи прогнозування агро-фітоценозів та програмування врожаїв сільськогосподарських культур, системи сучасних інтенсивних технологій) – 18 кредитів ЄКТС (30%); ➤ дисципліни вільного вибору здобувачів (із переліку) – 15 кредитів ЄКТС (25%); ➤ практична підготовка (педагогічна практика) – 4 кредити ЄКТС (7%). Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача вищої освіти. Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі

	спеціальності Н1 Агрономія є експериментально-дослідницький характер з проведенням польових і лабораторних досліджень, теоретичним вивченням світових тенденцій розвитку агрономічної науки.
Основний фокус ОНП	ОНП сфокусована на підготовку висококваліфікованих фахівців, які володіють фундаментальними знаннями в галузі агрономії та продовольства, здатні розв'язувати нестандартні завдання і вирішувати складні проблеми у сфері агрономії з урахуванням рекомендацій провідних наукових установ та інноваційних розробок, проводити наукові дослідження з використанням сучасного дослідницького обладнання, генерувати оригінальні й ефективні ідеї, креативно мислити та приймати науково обґрунтовані рішення, сприяти налагодженню плідної міжнародної наукової співпраці. Загальний: Дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів щодо: - обґрунтування докорінного поліпшення несприятливих ґрунтових, екологічних і гідрологічних умов ведення землеробства; - раціонального використання природних ресурсів, ландшафтного облаштування та забезпечення необхідного агроекологічного стану земель; - розробки нових і вдосконалення наявних методів і технологій підвищення рівня інтенсифікації сільсько-господарського виробництва, поліпшення умов соціального розвитку села й охорони довкілля; - реакції нових сортів, гібридів культурних і дикорослих видів рослин на дію біотичних, абіотичних та антропогенних факторів середовища; - розробки сортових технологій вирощування стабільно високих урожаїв якісної продукції на засадах інтенсифікації, енергоощадження і екологічної безпеки; - підвищення продуктивності культурних та дикорослих рослин, якості й екологічної чистоти продукції. Спеціальний: - розроблення й обґрунтування критеріїв потреби в меліорації земель, вивчення впливу меліорації на зміну якісного стану земель і довкілля; - вивчення процесів водоспоживання сільськогосподарських культур з урахуванням зональних природно-кліматичних умов, розроблення моделей і методів формування режимів зрошення й управління поливами і водорегулювання на перезволожених і періодично перезволожених землях; - встановлення й обґрунтування оптимальних, допустимих і критичних оціночних показників еколого-меліоративного стану земель у різних фазах вегетації сільськогосподарських культур, дослідження їх взаємозв'язку та залежності від регіональних природно-господарських умов, способів меліорації і технологій меліоративного землеробства; - розроблення й еколого-економічне обґрунтування систем

	землеробства і технологій вирощування сільськогосподарських культур на зрошуваних і осушуваних землях, агроекологічних вимог до конструкцій меліоративних систем при новому будівництві, реконструкції та модернізації. - дослідження і прогноз розвитку ґрунтових процесів на меліорованих землях, розроблення ефективних методів запобігання деградації ґрунтів на меліорованих землях внаслідок їх знеструктурування, засолення, осолонцювання, заболочування, іригаційної ерозії та інших видів негативного впливу; - розроблення, обґрунтування та застосування сучасних високоінформативних методів досліджень і систем еколого-меліоративних оцінок (у т.ч. ГІС-технологій, дистанційного зондування, експрес-аналізу стану природних об'єктів), методології та нормативного забезпечення моніторингу на меліорованих і прилеглих до них землях, систем інформаційної підтримки управлінських рішень; - вивчення та розроблення способів і технологій меліорації малопродуктивних і рекультивації техногенно порушених земель, торфових кар'єрів; - дослідження спеціальних видів меліорацій: структурних, хімічних, протиерозійних, культуртехнічних, біологічних, меліорації водних джерел, територій населених пунктів, тваринницьких комплексів, вироджених лук і пасовищ, чагарниково-лісових насаджень, рекреаційних зон, техногенно забруднених, затоплених і підтоплених земель, розсипчастих пісків, солонцевих комплексів тощо; - дослідження режимів обводнення природних і сіяних луків та пасовищ, методів іригаційної оцінки вод, підготовки води для поливу та фертигації; - розроблення типології та методології районування природно-територіальних комплексів, у межах яких проводяться меліоративні роботи; - економічні основи використання сільськогосподарських меліорацій. Техніко-економічне обґрунтування потужності меліорованих систем. Оптимізація використання водних і земельних ресурсів. Наукові основи реформування організації управління меліорованими системами; - вивчення походження, історії окультурення рослин, опрацювання їх агрономічної класифікації та шляхів поширення завдяки інтродукції й акліматизації; - дослідження агроценозу рослин різної видової та сортової належності; особливостей росту й етапів органогенезу; значення та роль різних організмів у формуванні врожаю; - виявлення закономірностей фотосинтетичної діяльності рослин і фітоценозів, шляхів підвищення продуктивності (особливості розвитку асиміляційного апарату, поглинання та використання ФАР, динаміка та накопичення вегетативної маси й сухої речовини, інші фітотричні та фізіолого-біологічні показники продукційного процесу рослин); - вивчення особливостей формування врожаю рослин (культур, сортів) залежно від умов їх вирощування; - дослідження особливостей модифікаційної зміни рівня
--	---

	адаптивності рослин (сортів, гібридів) до дії абіотичних факторів середовища; - визначення реакції нових сортів (гібридів) окремих культур на застосування складових зональних систем землеробства та прийомів агротехнології; - дослідження процесів формування складових урожаю польових культур, розроблення заходів підвищення показників їх технологічних, продовольчих і кормових якостей; - дослідження реакції високопродуктивних видів (сортів) на попередники, заходи з обробітку ґрунту, способи, строки, глибини і норми висіву, способи передпосівного обробітку насіння, поєднання макро- і мікродобрив, заходи з догляду за рослинами, способи та строки збирання; - вивчення особливостей формування врожайних властивостей насіння залежно від умов його вирощування та генетичного потенціалу сортів; - опрацювання теоретичних основ, методів і заходів реалізації програмування та математичного моделювання високої врожайності рослин, сортової й видової агротехнології; - наукове обґрунтування, розроблення інтенсивних енергоощадних, екологічно безпечних технологій (їх ланок, окремих комплексів) вирощування польових культур. Ключові слова: агрономія, землеробство, рослинництво, агрофітоценози, природні ресурси, ґрунтові умови, сорти, гібриди, сільськогосподарські культури, продуктивність рослин, технологія вирощування, якість продукції, меліорація земель, водоспоживання культур, водорегулювання, еколого-меліоративний стан земель, зрошення, осушення, ГІС-технології.
Особливості програми	Підготовка докторів філософії галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство зі спеціальності Н1 Агрономія проводиться в рамках науково-дослідних тем: «Стратегічні напрямки розвитку адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур за умов обмеженості природних і матеріальних ресурсів» (№ держреєстрації: 0117U006764, http://www.ksau.kherson.ua/naukovods/ndr/4539-ndr2.html); «Агроекологічні аспекти ведення органічного землеробства в умовах Півдня України» (№ держреєстрації: 0119U100067, http://www.ksau.kherson.ua/naukovods/ndr/4535-ndr6.html), а також в рамках ініціативної тематики кафедр агрономічного факультету ХДАЕУ. Водночас зберігається можливість вільного вибору теми аспірантом за умови її узгодження з науковим керівником. Особливістю ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю Н1 Агрономія є: ➤ експериментально-дослідницький характер проведення польових і лабораторних досліджень з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, теоретичним вивченням світових тенденцій розвитку агрономічної науки; ➤ використання в навчальному процесі інтерактивних

	методів, професійно-ситуаційного моделювання та проєктно-орієнтованого навчання; ➤ посилена практична підготовка, можлива академічна мобільність та стажування у наукових закладах за кордоном; ➤ підготовка компетентних фахівців, адаптованих до розвитку вітчизняного аграрного бізнесу в умовах глобалізації міжнародної економіки, спроможних абстрактно мислити, критично аналізувати й оцінювати інноваційні наукові досягнення, приймати обґрунтовані рішення; ➤ реалізація особистісного потенціалу здобувача вищої освіти з найвищими загальнолюдськими цінностями розвитку його творчих (креативних) здібностей, гуманізму.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та академічні права	
Працевлаштування випускників	Дослідницька та викладацька діяльність у сфері агрономії. Адміністративна та управлінська діяльність у сфері агропромислового виробництва
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес за ОНП передбачає використання інноваційних методів навчання і викладання (психолого-педагогічних, науково-виробничих, соціально-економічних), базується на принципах науковості, гуманізму, демократичності, безперервності та ступеневості освіти. В організації освітнього процесу поряд з традиційними підходами передбачено застосування новітніх методик навчання, таких як метод кейсів, ситуаційних завдань, презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів, проблемно-орієнтоване навчання (PBL), що дозволяє здобувачам вищої освіти набути необхідних компетентностей для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, здобуття практичних навичок продукування нових ідей, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Підхід до викладання та навчання передбачає: - впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток мислення у здобувачів вищої освіти; - тісну співпрацю здобувачів вищої освіти з науковим керівником (керівниками); - підтримку та консультування здобувачів вищої освіти з боку науково-педагогічних та наукових працівників ХДАЕУ і галузевих науково-дослідних інститутів, у тому числі забезпечуючи доступ до сучасного обладнання; - залучення до консультування здобувачів вищої освіти визнаних агровиробників; - інформаційну підтримку щодо участі здобувачів вищої освіти у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій,

	грантів (у тому числі міжнародних); - надання можливості здобувачам вищої освіти приймати участь у підготовці наукових проєктів на конкурси Міністерства освіти і науки України та інших міністерств і відомств, у т.ч. закордонних; - безпосередню участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт.
Оцінювання	Система оцінювання знань за навчальними дисциплінами ОНП складається з поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу). Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою. У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, позитивні оцінки з поточного і підсумкового контролю можуть виставлятися автоматично, якщо здобувачем підготовлені та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз. Кількість статей та їх тематика узгоджуються з науковим керівником. Оцінювання наукової діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи здобувача. Звіти здобувачів за результатами виконання індивідуального плану щорічно затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді факультету з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі. Кінцевим результатом навчання здобувача є належним чином оформлений за результатами наукових досліджень рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності Н1 Агрономія.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність розробляти проєкти та управляти ними. ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей. СК 2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання. СК 4. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур. СК 5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проєкти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їх реалізації. СК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
7 - Програмні результати навчання	
РН 1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень. РН 2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання. РН 3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН 4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури. РН 5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. РН 6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. РН 7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію	

наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці. РН 8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проєктної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-наукової програми, є співробітниками університету, мають науковий ступінь та вчене звання, підтверджений рівень наукової та професійної підготовки. Поширеною практикою є проведення відкритих лекцій, майстер-класів, консультування при підготовці навчальних завдань, дослідницьких проєктів та дисертаційних робіт провідними вітчизняними та зарубіжними фахівцями в агрономічній сфері.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи з пакетами прикладних комп'ютерних програм, навчальні лабораторії, мультимедійне обладнання тощо) відповідає вимогам та потребам до проведення лекційних і практичних занять, у т.ч. в дистанційному режимі. В університеті є локальні комп'ютерні мережі з доступом до мережі Інтернет. Освітній процес повністю забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам наукової бібліотеки та веб-ресурсів університету. Підтримка здобувачів в університеті забезпечується розвиненою соціальною інфраструктурою, яка включає гуртожитки, спортивні зали і споруди, пункти громадського харчування, структурний підрозділ з організації виховної роботи зі здобувачами вищої освіти.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт http://www.ksau.kherson.ua/ містить інформацію про освітні програми, освітню і наукову діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Навчально-методичне забезпечення включає: робочі навчальні програми та методичні рекомендації з вивчення дисциплін; монографії, підручники та навчальні посібники, опорні конспекти та презентації лекцій, завдання для практичних (семінарських) занять, тести і завдання для самоконтролю, поточного та підсумкового контролю знань здобувачів, програму педагогічної практики. Наявність навчально-методичних матеріалів за обов'язковими та вибірковими дисциплінами складає 100 відсотків. Інформаційне забезпечення: ➤ необмежений доступ до мережі Інтернет, вільна зона бездротового доступу до Інтернет-мережі (Wi-Fi);

	➤ наукова бібліотека, 2 абонементи, читальні зали; ➤ вітчизняні та закордонні періодичні видання відповідного або спорідненого профілю; ➤ електронний каталог корпоративної бібліотечної системи Херсонського територіального об'єднання (ЕК КБС ХДАЕУ), який дозволяє використовувати ресурси бібліотек-учасниць (10 сільськогосподарських бібліотек) за допомогою Бібліотечно-інформаційної системи ІРБІС, доступ до якої забезпечено по локальній мережі університету та Web-сторінці бібліотеки за адресою http://ksau.ks.ua:8087; ➤ доступ до наукометричної бази даних Web of Science, наукометричної та універсальної реферативної бази даних SCOPUS; ➤ віртуальне навчальне середовище Moodle; ➤ корпоративна пошта; ➤ навчальні і робочі плани; ➤ графіки навчального процесу; ➤ робочі навчальні програми дисциплін; ➤ методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни.
9 – Педагогічна практика	
Педагогічна практика	Педагогічна практика є практичною складовою підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю Н1 Агрономія. Вона передбачає підвищення рівня набуття аспірантами компетентностей щодо здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і професійної підготовки студентів до професійно-орієнтованої діяльності. Педагогічна практика покликана забезпечити функцію сполучної ланки між теоретичними знаннями, здобутими в процесі засвоєння освітньої складової підготовки аспірантів і практичною діяльністю щодо впровадження здобутих знань у освітній процес. Педагогічна практика передбачає наступні види діяльності: ➤ освоєння нормативно-правових документів, що регулюють освітню діяльність в Україні; ➤ набуття педагогічного досвіду через відвідування навчальних занять провідних викладачів ХДАЕУ; ➤ участь у розробленні різних видів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; ➤ підготовка ділових ігор, кейсів і матеріалів для практичних (лабораторних) робіт, складання контрольних завдань і тестів з навчальних дисциплін; ➤ керівництво науково-дослідною роботою студентів; ➤ проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять згідно затвердженого індивідуального плану аспіранта; ➤ проведення консультацій зі студентами, практики, інших видів аудиторного та позааудиторного навчального навантаження. Педагогічна практика планується на другому році навчання загальним обсягом 120 годин (4 кредити).

10 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) у вітчизняних закладах вищої освіти, наукових установах на основі двосторонніх договорів між Херсонським державним аграрно-економічним університетом та університетами і науковими закладами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Між ХДАЕУ та навчальними закладами, науковими установами, організаціями країн-партнерів відбувається науково-інформаційний обмін, заключені меморандуми про співробітництво: 1. від 01.04.2023 з НАО «Кизилординський університет імені Коркит Ата» (Республіка Казахстан); 2. від 10.03.2023 з WSHIU Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща); 3. від 23.03.2023 з Міжнародною Академією Прикладних Наук в Ломжі (Польща); 4. від 02.06.2023 з Латвійським університетом біонаук та технологій (Латвія); 5. від 14.11.2023 з Центром сертифікації та випробувань (Латвія); 6. від 20.03.2023 з CEA Farm SIA (Латвія); 7. від 01.07.2024 з Вищою школою менеджменту інформаційних систем (ISMA), Латвія; 8. від 01.10.2024 з Інститутом географії (Азербайджан); 9. від 03.02.2025 з WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI W BYDGOSZCZY (ul.Garbary2, 85-229 Bydgoszcz, Polska).

4. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

4.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП			
Дисципліни циклу загальнонаукової підготовки			
ОК. 01	Аспірантський дослідницький семінар	3	залік
ОК. 02	Методи і організація досліджень в агрономії	3	залік
ОК. 03	Розробка дисертаційного проєкту	3	залік
ОК. 04	Філософія науки та академічна етика	6	залік, екзамен
Дисципліни циклу мовної підготовки			
ОК. 05	Наукова іноземна мова	8	залік, залік, екзамен
Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки			
ОК. 06	Сучасні системи прогнозування агрофітоценозів та програмування врожаїв	3	залік
ОК.07	Організація управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності	3	залік
ОК.08	Педагогіка та психологія вищої школи	3	залік
ОК.09	Аграрна політика	4	залік, екзамен
ОК.10	Управління агроценозом у кліматично-орієнтованому землеробстві	3	залік, залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		39 кредитів, 11 заліків, 3 екзамени	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП (ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ)			
ДВВ.01	Вибіркова компонента (із переліку)	5	залік
ДВВ.02	Вибіркова компонента (із переліку)	5	залік
ДВВ.03	Вибіркова компонента (із переліку)	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		15 кредитів, 3 заліки	
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА			
ОК.11	Педагогічна практика	6	залік
Загальний обсяг практичної підготовки:		6 кредитів, 1 залік	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ ОНП:		60 кредитів, 15 заліків, 3 екзамени	
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ			
НД.01	Підготовка та захист дисертаційного дослідження	180 кредитів	
	Наукова атестація – по завершенню кожного навчального року		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		180 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		240 кредитів	

4.2. Структурно-логічна схема

В основу розроблення освітньо-наукової програми покладено компетентнісний підхід з використанням ЄКТС, де для досягнення запланованих результатів навчання за освітньою програмою (навчальною дисципліною, змістовою частиною) передбачаються певні витрати часу здобувачів, тобто необхідний і достатній обсяг навчального навантаження, виражений у кількості кредитів ЄКТС (1 кредит ЄКТС дорівнює 30 годинам), 1 семестр – 30 кредитів ЄКТС, навчальний (академічний) рік – 60 кредитів ЄКТС).

Освітньо-наукова програма передбачає виділення 2-х компонент – освітньої (навчальної) та наукової (дослідницької) (рис. 4.1).

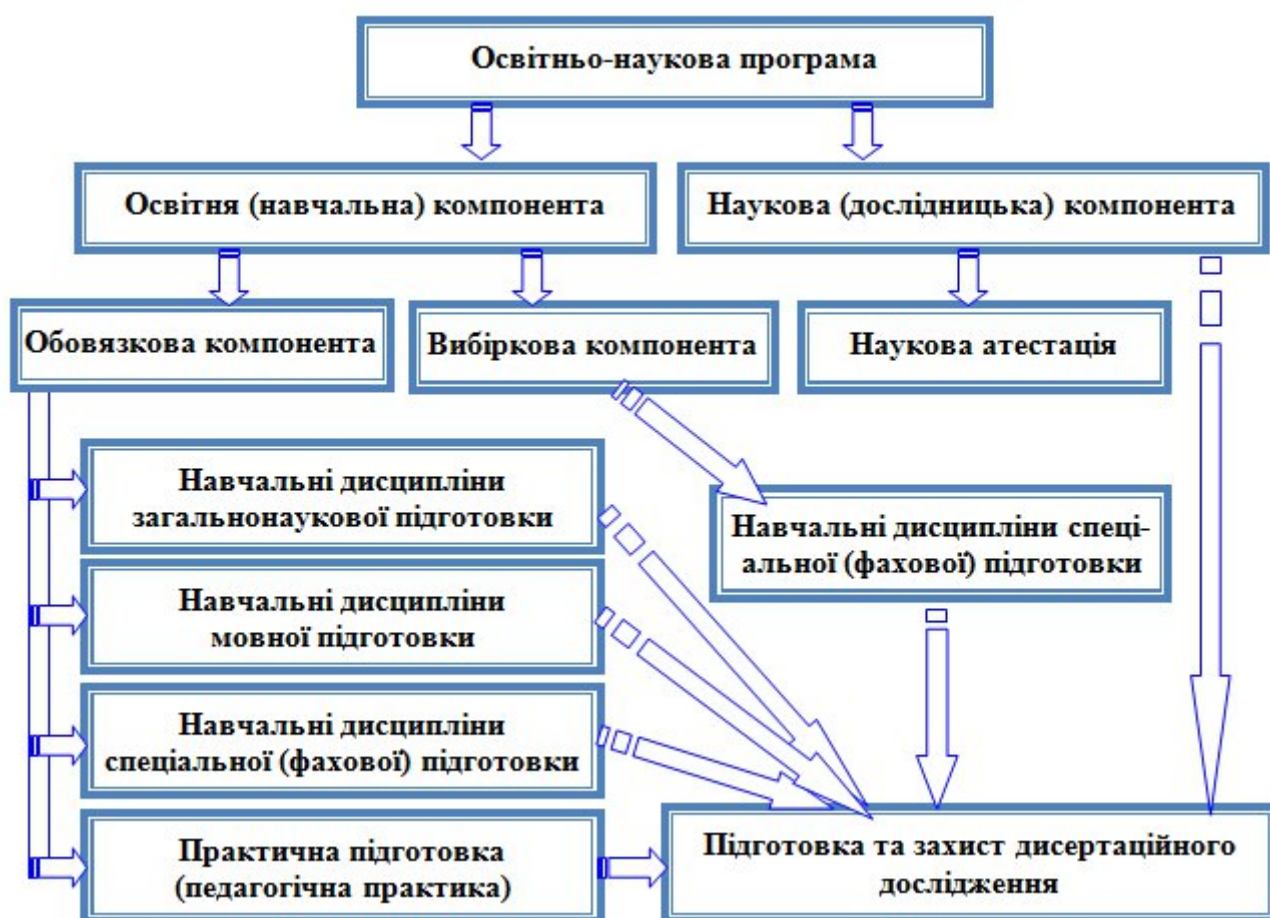

Рис. 4.1. Складові освітньо-наукової програми «Агрономія»

Освітня (навчальна) компонента складається з циклів загальнонаукової, мовної, спеціальної (фахової) та практичної підготовки. Навчальне навантаження здобувача включає аудиторну та самостійну роботу відповідно до навчального плану. Структурно-логічна схема навчальної компоненти ОНП представлена в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

**Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «Агрономія»
(навчальна компонента)**

Шифр дисципліни	Цикл підготовки	Назва дисципліни	Кількість кредитів, форма підсумкового контролю
Перший рік навчання			
I семестр			
ОК.01	Дисципліни циклу загальнонаукової підготовки	Аспірантський дослідницький семінар	3 кредити, залік
ОК.04		Філософія науки та академічна етика	3 кредити, залік
ОК.07	Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки	Організація управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності	3 кредити, залік
ОК.08		Педагогіка та психологія вищої школи	3 кредити, залік
ОК.09		Аграрна політика	3 кредити, залік
Разом за I семестр: 15 кредитів, 5 заліки			
II семестр			
ОК.02	Дисципліни циклу загальнонаукової підготовки	Методи і організація досліджень в агрономії	3 кредити, залік
ОК.03		Розробка дисертаційного проєкту	3 кредити, залік
ОК.04		Філософія науки та академічна етика	3 кредити, екзамен
ОК.05	Дисципліни циклу мовної підготовки	Наукова іноземна мова	2 кредити, залік
ОК.06	Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки	Сучасні системи прогнозування агрофітоценозів та програмування врожаїв	3 кредити, залік
ОК.09		Аграрна політика	1 кредит, екзамен
Разом за II семестр: 15 кредитів, 4 заліки, 2 екзамен			
Разом за перший рік навчання: 30 кредитів, 9 заліків, 2 екзамен			
Другий рік навчання			
III семестр			
ОК.05	Дисципліни циклу мовної підготовки	Наукова іноземна мова	3 кредити, залік
ОК.10		Управління агроценозом у кліматично орієнтованому землеробстві	2 кредити, залік
ДВВ.01		Дисципліна вільного вибору із переліку	5 кредитів, залік
ДВВ.02		Дисципліна вільного вибору із переліку	5 кредитів, залік
Разом за III семестр: 15 кредитів, 4 заліки			
IV семестр			
ОК.05	Дисципліни циклу мовної підготовки	Наукова іноземна мова	3 кредити, екзамен
ОК.10	Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки	Управління агроценозом у кліматично орієнтованому землеробстві	1 кредит, залік
ДВВ.03		Дисципліна вільного вибору із переліку	5 кредитів, залік
ПП.01	Цикл практичної підготовки	Педагогічна практика	6 кредитів, залік

Разом за IV семестр: 15 кредитів, 3 заліки, 1 екзамен
Разом за другий рік навчання: 30 кредитів, 7 заліків, 1 екзамен
Разом за 2 роки навчання: 60 кредитів, 16 заліків, 3 екзамени

Наукова (дослідницька) компонента передбачає проведення протягом усього періоду навчання в аспірантурі дисертаційного дослідження, підготовку дисертації та її публічний захист. Обсяг та види робіт зазначаються в індивідуальному плані наукової роботи аспіранта. Наукова атестація здобувача за результатами науково-дослідницької діяльності щорічно здійснюється на засіданнях кафедр. Публічний захист дисертаційного дослідження проводиться на разових спеціалізованих радах по захисту дисертацій відповідно до чинних нормативних документів.

5. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи доктора філософії.
Вимоги до дисертаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати самостійне розв'язання задачі/проблеми предметної області спеціальності (освітньої програми) або на її межі з предметними областями інших спеціальностей/ спеціалізацій, рівень складності якої відповідає рівню вищої освіти доктора філософії – комплексна проблема професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в сфері агрономії. Кваліфікаційна робота не повинна порушувати вимоги щодо академічної доброчесності, визначені Законом України «Про академічну доброчесність». Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному вебсайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти, наукової установи (для третього рівня вищої освіти – на офіційному вебсайті). Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, слід здійснювати відповідно до вимог законодавства.

**6. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Компетентності	Компоненти освітньо-наукової програми										
	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ПП.01
ЗК 1	+	+	+	+		+		+	+	+	+
ЗК 2			+		+	+				+	
ЗК 3	+	+	+			+	+		+		
ЗК 4	+		+	+			+			+	
СК 1	+	+	+		+		+		+		
СК 2	+	+	+		+	+			+	+	+
СК 3				+				+			+
СК 4	+	+	+			+			+	+	
СК 5	+	+	+				+				
СК 6	+	+	+			+	+		+		

**7. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ВІДПОВІДНИМИ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ КОМПОНЕНТАМИ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Програмні результати навчання	Компоненти освітньо-наукової програми										
	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ПП.01
РН 1	+	+	+	+			+			+	
РН 2	+	+	+	+		+	+		+		
РН 3	+	+	+			+	+		+		
РН 4		+				+					
РН 5				+	+						
РН 6	+		+	+			+			+	
РН 7	+	+	+					+			+
РН 8								+			+

8. Нормативні документи, що регулюють систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Нормативний документ	Розміщення на сайті
Положення про освітні програми	https://cutt.ly/SboSMGm
Положення про організацію освітнього процесу	https://cutt.ly/gboS6YZ
Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	https://cutt.ly/eboDi8Z
Кодекс академічної доброчесності	https://cutt.ly/AboDgjR
Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти у ХДАЕУ та надання їм академічної відпустки	https://cutt.ly/5boDzwP
Положення про порядок організації та реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу	https://cutt.ly/dboDm46
Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин	https://cutt.ly/iboDTCc
Положення про порядок перевірки наукових, навчально-наукових, навчально-методичних матеріалів на наявність плагіату	https://cutt.ly/xboDPWC
Положення про порядок перевірки наукових, навчально-наукових, навчально-методичних матеріалів на наявність плагіату	https://cutt.ly/NboDGH0
Положення про Комісії з академічної доброчесності і університетську Комісію з етики та управління конфліктами	https://cutt.ly/3boDZj1
Положення про порядок визнання результатів неформальної / інформальної освіти	https://cutt.ly/tboDBKD
Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти	https://cutt.ly/wboD9wz
Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами	https://cutt.ly/iboFrXx
Положення про вибіркові дисципліни	https://cutt.ly/qboFhcd
Положення про анкетування	https://cutt.ly/UboFb5Z
Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук	https://cutt.ly/qboFFEQ